

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.141

26.10.2023.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 140. sednice Komisije za žalbe, održane 26.10.2023. godine u 18.30 sati u Pres centru UNS.

Prisutni svi članovi Komisije: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Nadežda Budimović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Filip Švarn, Zlatko Čobović, Ana Martinoli, Milena Vasić i Rodoljub Šabić i Sanja Pavlović

Ostali prisutni: Gordana Janković, Ivana Kragulj, Emil Holcer i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

- 1.Razmatranje žalbe Gvozdena Nikolića na tekstove objavljene na portalu „Ozonpress“
- 2,Razmatranje žalbe Radovana Cicvarića na tekst objavljen na portalu „Alo.rs“
3. Razmatranje žalbe Marija Spasića na tekst objavljen u dnevnom listu „Nova“

1.Gvozden Nikolić podneo je žalbu zbog dva teksta i komentara ispod njih, kao i zbog toga što „Ozonpress“ nije objavio demanti koji im je dostavio. U žalbi je naveo da su prekršene tačke 1 i 2 poglavlja Novinarska pažnja. Generalna sekretarka je ukazala na to da je redakcija odgovor na žalbu dostavila nakon propisanog roka, te da Poslovnikom nije propisano šta se radi u tom slučaju, dok je predsedavajuća objasnila da odgovor nije uticao na predlog odluke i da je u suštini nebitno da li će ga Komisija razmatrati ili ne. Milena Vasić je rekla da je odgovor ipak stigao na vreme da ga članovi Komisije pročitaju i da bi u ovakvim slučajevima Komisija trebalo da bude fleksibilna, jer ni sud ne bi odbacio podnesak koji je stigao, na primer, dan posle isteka roka. U svakom slučaju, dodala je, odgovor ne menja ništa. Po njenom mišljenju, Kodeks jeste prekršen objavljivanjem serije izuzetno uvredljivih komentara. Olivera Milošević je imala drugačiji stav u vezi sa razmatranjem odgovora redakcije – rekla je da ga treba odbaciti, bez obzira što u Poslovniku nema objašnjenja šta se radi ako odgovor zakasni, jer se to podrazumeva. Ona se, ipak, saglasila sa tim da odgovor ništa ne menja, te da je komentarima očigledno prekršena tačka 6 poglavlja IV. Dodala je da Komisije ne zna da li redakcija radi premoderaciju, ali da bi u svakom slučaju, da je bilo dobre volje, uklonili komentare. Zlatko Čobović je mislio da Kodeks ničim nije prekršen. Naveo je da je i sam žalilac kontradiktoran – najpre kaže da nije novac dobio on, nego Glas zapadne Srbije, kao i da se ne može povezivati sa drugim medijima koji su dobili novac na konkursu, a posle u demantiju kaže da je on vlasnik tog medija, dok su njegovi sinovi vlasnici medija RINA i N4, što je inače nesporno, jer se iz podataka u APR-u to jasno vidi da su svi ti mediji registrovani u istoj ulici. Kad je reč o komentarima, po njegovom mišljenju, takođe nema prekršaja Kodeksa, a istog mišljenja bio je i Rodoljub Šabić, koji je rekao da sa stanovišta besprekorne

komunikacije, ovo što je objavljeno nije prihvatljivo, ali da je, nažalost, sasvim uobičajeno u našim medijima. U ovom slučaju, nema pretnji ni brutalnih uvreda, te misli da Kodeks nije prekršen. Kad je reč o tome da li je trebalo prihvatiti odgovor redakcije koji je kasnio, rekao je da ga ni sud to ne bi odbacio, sem ukoliko je to izričito propisano i da taj rok od sedam dana treba više razumeti u smislu da Komisija ne bi mogla da odlučuje pre isteka tog roka. Jelena Petković je smatrala da je bilo prekršaja Kodeksa, jer su objavljene uvrede. Tamara Skrozza je rekla da će, kao i godinama unazad, biti uzdržana, pošto je reč o dva vlasnika medija koji godinama zloupotrebljavaju Savet za štampu za međusobni obračun, jer su nesposobni da na drugi način reše svoje interne probleme i da u tome ne želi da učestvuje. Da ne želi da učestvuje u „tom cirkusu“ rekao je i Filip Švarn, koji je takođe ocenio da je reč o zloupotrebi prava na žalbu Savetu za štampu, samo da bi neko posle mahao tim odlukama i koristio ih za obračun sa nekim. Jelka Jovanović je bila sličnog mišljenja, ali je rekla da se, ipak, neće uzdržati prilikom glasanja, već će glasati da Kodeks nije prekršen. Rekla je da, nezavisno od toga kakvu odluku Komisija donese, treba preporučiti mediju da vodi računa o moderaciji komentara. Sanja Pavlović je ukazala na to da je u javnom govoru previše uvreda i nepoštovanja etike i kulture javne reči i postavila pitanje da li, zbog toga, Komisija treba da bude popustljiva u ovakvim situacijama ili treba da postupi upravo suprotno. Nakon diskusije, Komisija nije uspjela da usaglasi odluku da li je Kodeks prekršen spornim komentarima. Kako je za odluku glasalo šest članova Komisije, dok su tri člana Komisije bila protiv, a dva uzdržana, za odluku nije bilo potrebne većine od sedam glasova. Za odluku da tekstovima nije prekršen Kodeks bilo je devet od 11 članova Komisije, jer su se dva člana izjasnila kao uzdržana.

2. Radovan Cicvarić podneo je žalbu zbog teksta u kojem je, kako je, navedeno u žalbi, objavljeno nekoliko neproverenih i neistinitih informacija, nekoliko delimičnih informacija, a politički stav jednog političara je preuzet kao stav redakcije i predstavljen kao neupitna istina, čime je prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara i Novinarska pažnja. Tamara Skrozza je ocenila da je Kodeks nesumnjivo prekršen, kao i da je reč o političkoj diskriminaciji žalioca. Naglasila je i da je dobro što je redakcija odgovorila, ali da je sam odgovor poražavajuć i da bi celu medijsku zajednicu trebalo da zabrine to što jedan medij misli da ga prenošenje objave sa Tvitera oslobađa odgovornosti za objavljeni sadržaj. Zlatko Čobović je takođe ukazao na to da odgovor redakcije nije dobar, kao i da se odnosi samo da jednu tačku iz žalbe (pretpostavka nevinosti), dok nema ni reči o prekršajima drugih tačaka Kodeksa. Dodao je i da svako može da piše šta hoće na društvenim mrežama, medij je odgovoran za ono što objavljuje, jer odlučuje o tome šta će preneti. Na to da mediji snose odgovornost za ono što objave podsetila je i Jelena Petković, koja je dodala ovo što je objavljeno nije ni vest, jer se čitaocima, recimo, uopšte ne objašnjava ko je čovek čiji je tviv prenet. Rekla je da ovo razume kao stav redakcije i naglasila da „mediji nisu taraba da se na njih svašta kači“, te da, ako je i bilo sumnje da je reč o političkom motivu za objavljivanje, odgovor redakcije je to potvrdio. Filip Švarn je ocenio da su ovakvi tekstovi veoma opasni, jer je reč o tagretiranju ljudi, koje polazi od državnog sekretara, a potom tabloidi to preuzimaju. Dodao je da uskoro počinje izbrorna kampanja i da se boji da će se Komisija često susretati sa ovakvim tekstovima. Članovi Komisije su, po završetku diskusije, jednoglasno odlučili da su prekršene tačke 1, 2, 4 i 5 poglavlja I, tačka 1 poglavlja IV i tačke 1, 3 i 4 poglavlja V.

3. Mario Spasić je u žalbi Savetu za štampu naveo da tekst na koji se žali obiluje tabloidnim informacijama bez ikakvih dokaza i imena lica koje komentariše navode. Naveo je da su prekršene tačke 2, 3 i 5 poglavlja I, tačke 1, 2 i 3 poglavlja V i tačka 1 poglavlja VII. Rodoljub Šabić se izuzeo iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi, zbog toga što, kako je

objasnio, od ranije poznaje žalioca, imao je problema sa njim i ne želi da sada zloupotrebi to što je u poziciji da odlučuje o njegovoj žalbi. Svoju odluku je obrazložio nakon glasanja. Olivera Milošević je, tokom rasprave, rekla da žalilac može da se žali samo na deo teksta koji se odnosi na njega i da u te dve rečenice ne vidi prekršaj novinarske pažnje, ali da su prekršene dve smernice u okviru tačke 3 poglavlja VI, koje se odnose na anonimne izvore. Prekršaj postoji i kad je reč o preuzimanju fotografija sa Fejsbuka. Dodala je i da mora da ukaže na to što je žalilac u žalbi naveo da zna da će Komisija odbiti njegovu žalbu, te da želi da to ostane zabeleženo. Rekla je da i ona želi da ostane zabeleženo da je neprihvatljivo da se članovi Komisije unapred diskvalifikuju i zamolila sve podnosiocima žalbe da se uzdrže od ovakvih pretencioznih pretpostavki. Milena Vasić je ocenila da je izostala dužna novinarska pažnja i dodala da je u dilemi da li je objavljivanje fotografija na koje je ukazao žalitelj prekršaj odredbe Kodeksa koja se odnose na autorska prava ili na zaštitu privatnosti. Zlatko Čobović je rekao da misli da delom teksta koji se odnosi na Spasića nije prekršen Kodeks, jer je činjenica da je njegova biografija sumnjiva, kao i da vodi GONGO organizaciju. Kad je reč o fotografijama, Mario Spasić je javna ličnost i njegovo pravo na privatnost je suženo, tako da nema prekršaja prava na privatnost, dok, kad je reč o autorskim pravima, mora da bude potpisan i izvor i autor. Izvor je potpisan, a ne znamo ko je autor fotografije. Spasić je osoba na fotografiji i ne znamo da li su mu ustupljena autorska prava. Milena Vasić je, međutim, rekla da postoji odluka Apelacionog suda da nije dozvoljeno prenošenje fotografija čak i ako su javno objavljene, jer nisu namenjene objavljivanju van društvenih mreža. Nakon rasprave, za odluku da je prekršena tačka 1 poglavlja V glasalo je osam članova Komisije, dok su dva bila protiv, a za odluku da je prekršena tačka 3 poglavlja VI devet članova Komisije, a protiv je bio jedan član. Odluka da je prekršena tačka 1 poglavlja IX doneta je sa sedam glasova za i tri protiv. Komisija nije usaglasila odluku o tome da li je prekršena tačka poglavlja VII. Za su bile dve članice Komisije, protiv četiri člana, dok je četvoro bilo uzdržano. Jelena Petković je uzdržanost objasnila time da ne zna da li je profil otvoren ili nije, jer od toga zavisi da li je povređeno pravo na privatnost, dok je Ana Martinoli rekla da joj se čini logičnim da se može preuzeti fotografija koja je postavljena da svako može da je vidi, ali da ne zna kakav je zakon tog oblasti, a slična objašnjenja dali su i Filip Švarm i Sanja Pavlović.

Sednica je završena u 19.40 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Nadežda Budimović